

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatkak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

Idők jele.

Meline világhírű francia közgazdasági író egy feltűnést keltő művében, melynek címe „Vissza a faluba” a legaprólékosabb részletességgel tárgyalja azon mozgalmat, amely a vidék lakosságát a városok felé hajtja. Mint valami hatalmas folyó hullámsík a paraszt munkás a nagyobb városokba ama tévhitűel fogva, hogy a városban könnyebben megélhet, mint a kasza kapánál — de a remélt élvezetek is csábítólag hatnak a vidéki egyszerű emberre és ha még hozzá a szeszestalt is kedveli, valóságos varázs erővel bír a nagyvárosi élet előtte.

Míg közgazdasági oldalról eme káros hatású népmáramlat tolokodása a falu elhagyásával már is jelentékeny nyomokat hagy maga után — addig a nép vallási és erkölcsi súlyedése is lépést tart a fenti jelenséggel.

Rendkívül könnyű megállapítani, hogy a falusi ember várost választva otthonul csekély értelménél fogva csak a legalsóbb rendű munkáknál talál foglalkozási kört, amely erejét gyakran jobban igénybe veszi, mint a rendszeres mezőgazdasági munka.

Igen szerencsés az, aki olyan szolgálatot kap, amely a felügyelettel van összekötve udvarra vagy épületekre. De rendszeresen nehéz munka vár a falu legtöbb lakosára, aki a várost választja tartózkodása helyéül — állandóan. Van ugyan egy csoport, a melyik a nyári munkára még mint vándor fecske ki-ki megyen, de ez a rész hovatovább minél ritkább lesz.

A fent vázolt áramlatnál fogva a mezőgazdaságnak minél inkább ritkuló munkásai kétségbeejtően fogynak. Nem kell hozzá még Amerika sem. Az pedig, aki a városban egy pár csizmát elnyűtt, tapasztalatból mondhatom, a mezőgazdasági munkásnak csak az alsóbb osztályzatát képviseli, amelyet szigorú felügyelet és szemmel tartás nélkül semmiféle gazdasági munkában nem lehet hagyni. És éppen azért gazdasági mezei munkánál csak az utolsó esetben alkalmazták az ily nyárra visszavándorolt városi munkást.

Ettől eltekintve, önkénytelen hirdetői a vörös szociális eszmék ama mérgeinek, mely szemünk előtt tette és teszi tönkre a mezőgazdasági munkásosztály ezreit, ezzel nemcsak hazánk mezőgazdasági kulturájára, hanem az egész világ mezőgazdaságára

oly káros befolyást gyakorol, amit Meline francia közgazdasági író a leghelyesebben, mint óriási horderejűt méltat fenti idézett könyvében.

Hogy pedig a rémesen elszaporodott korcsok, mozik és többi oly helyek, ahol az élvezetnek kapui tárva várják a falusi ember filléreit — nem alkalmasak a valláserkölcös fejlesztésére, a bünkrónikák, napról-napra előforduló gyilkosságok, a megtömtött börtönök eléggé szomorúan illusztrálják ama súlyedést, a melyet a folytonos megtevesztés és felforgató osztályharc apostolai uton-utfélen saját magán érdekükből a romlatlan vidék népében megörökítették.

Templom nem kell, vallás nem kell, akinek vagyona van az ellenség, mert a szegény ember kutya, az az enyém, amit megfoghatok stb. ilyenféle okoskodásokkal van telítve az agyveleje, megmérgezve a lelke.

A pogány erkölcsök határa az egész társadalmon meglátszik. Ha figyelemmel kísérjük a társadalmi érintkezést, az őszinteség hiányára a leggyakrabban rá jövünk, e helyett az önző érdek lép fel még a vérrokonok között is. Mindezek befolyással bírnak arra, hogy a paraszt otthagyja apáinak foglalkozáskörét, megy a városba úrnak, mert a mezőgazdasági dolog előtte föltétlen értékkel már nem bír.

Kaczvinszky Andor.

Mert katolikusok, megtámadták.

Mélykut, április 13.

Mindig azt emlegetik, hogy mi katolikusok pogromot akarunk csinálni. Ugy lát-szik azonban, hogy az ellenség ezt csak azért fogja ránk hogy minket megfélemlítse, ő maga csinálhasson pogromot a hitbuzgó katolikusok ellen. Erre vall a következő gyalázatos támadás.

Vasárnap délután Vaaró Pétert és Vizsmeg nevű pajtását megtámadták, leszúrásal fenyegették azért, mert a katolikus ifjusági egyesület létesítésén buzgón fáradoznak.

A két hitű fiatalembert azonban a galád támadás nem félemlíti meg, hanem bátran, dicséretreméltó kitartással folytatják apostolkodásukat, hogy az ifjuságot a keresztény erkölcsök köré csoportosítva, szaporítsák azok számát, akik a jövőben keresztény Magyarországot kiépítésén buzgalkodnak.

A támadásra nézve meg csak annyit jegyezhetünk meg, hogy így erőszakolják majd a nagy katolikus társadalmat, hogy a békés szervezkedés teréről az agresszív szervezkedés terére lépjen. Ne okolják akkor a katolicizmust az esetleges pogromért. Az ellenség kényszerít a támadásra indokolatlan, galád támadásokkal. Mert ma már az ilyen

támadászk elveszítették ám megfélemlítő jellegüket. A félelem helyett az ilyen támadások következtében a méltó, igazságos harag támad a lelkekben, s ha ez a harag erőszakolt kitörésében az ellenségre üt, azért az ellenség csak maga magát okolhatja.

Hangverseny Arpádházi szent Erzsébet szobra javára.

A rendező bizottság végre véglegesen megállapodott a 21-iki hangverseny programjában. Az eredeti programon változás történt, amennyiben az operaház énekesnője, Sándor Erzsike a hangversenyre a közbejött akadályok miatt el nem jöhet. Helyettük Komlóssy Emma és Tollagi Adolf fővárosi művészek jönnek le.

A műsor programja a következő:

Beethoven: Egmont. Nyitány, előadja a városi zenekar.

Mascagni: 1) Santuzza nagy áriája, a paraszt becsületből. 2) Mimóza, dal, éneklí Komlóssy Emma.

Lányi: Fábian Rákóczi hadnagya, melodráma, Farkas Imre versére, szavalja Farkas Lili, a szerző zongorakíséretével.

György és a szerelem, párjelenet, felolvassa Tollagi Adolf.

Bizet: Carmen Abránd. Előadja a városi zenekar.

Szirmai: Altató dal; Kacsok és Frater magyar dalok, éneklí Komlóssy Emma.

Liszt: Tarantella, zongorán előadja Paresetich Annikó.

Dr. Weiner István. A Zsur-Sziren és népdalok, éneklí Tollagi Adolf.

Jegyek előre válthatók Heumann Mór könyvkereskedésében.

A rendező bizottság ismételtlen figyelemzetteti a páholyjogtulajdonosokat, hogy jogaikat Heumann Mór könyvkereskedésében csütörtökön estig érvényesíthetik. Azontul a páholyok másoknak is eladatkak.

Jakabok kitiltása.

A munkások félrevezetői ellen mégis csak megteszik a szükséges intézkedéseket. A munkások legyenek meggyőződve, hogy ez az ő érdekükben történik csak meg. A munkaszabadságot védi a kormány, nem akarja, hogy a munkás és családja szájából izgatás révén kivegyék a kenyeret.

Székesfehérvárott nagy riadalmat okoztak Handler Gyula, jelenleg szombathelyi és Forgács (Friedmann) Dezső, jelenleg szabadkai Jakabvezetők.

Az volt a bajuk, hogy összebeszélés, megfélemlítés, fenyegetés révén a munkásokat meg akarták a munkaszabadságban gátolni. Persze néhány ámitott munkás segítségével galibát is okoztak.

A székesfehérvári rendőrség emiatt kitiltotta őket a városból. Az ítéletet megfélemlítették a városi tanácshoz, ez azonban jóváhagyta az elsőfoku ítéletet. A felebbezés folytán ügyeik a belügyi és kereskedelmiügyi miniszterhez kerültek. A miniszteri határozat ma érkezett le a szabadkai rendőrséghez kézbesítés végett.

El határozatban a belügyminiszter helyben hagyta a székesfehérvári tanácsnak For-gách Dezsőre vonatkozó kitiltó határozatát. A kereskedelemügyi miniszter pedig helyben hagyta Handler Gyulára vonatkozólag a kitiltáson kívül, a fehérvári tanács azon másodfoku határozatát, mely a vezér urat a munkaszabadság meggátolásáért nyolcnapí elzárásra átváltoztatható 150 korona pénzbir-ságra s még külön tizenöt napí elzárásra ítéli.

Ujabb kihallgatás a királynál. Az utóbbi napokban gróf Zichy Jánoson kívül még egy magyar politikust fogadott a király magánkihallgatáson, gróf Széchenyi Gyulát, a király személye körüli volt miniszter.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 21. Hangverseny a városi színházban, a Szabadkán emelendő Arpád-házi Szent-Erzsébet szobrának alapja javára.

Április 26. Bácsbodrog vármegye iparosai nak tiltakozó nagygyűlése délután, a Pest-szálloda nagytermében.

Előfizetési felhívás!

Nem kell sem térben, sem időben messze menni argumentumért; mindennap hangosabban olvassa ránk a kegyetlen tanulmányt; hogy a keresztény társadalom lépésről-lépésre veszti a tért.

Mikor ellenségeink leszorítják fufanggal vagy erőszakoskodással egy-egy emberünket nem az egyeseké, valamennyiünké, az egész keresztény társadalomé az a veszteség.

Megtámadják egyéneiben a keresztény társadalmat, oszlopait ássák alá, hogy az épület romba dőljön és a romok fölött szabad legyen a zsákmányolás. És ezt a munkát tétlenül nézzük.

Lehetséges-e, szabad-e összedugni a kezeket akkor, mikor a házat gyújtogatják fejünkre?

Evek során át figyelmeztetjük közönségünket a fenyegető veszélyre, melyet az új pogányság hoz magával. Ez ellen a szervezett támadás ellen nem véd meg más, csak a szervezett védelem.

Egy táborba gyűjtsön mindnyájunkat a keresztény öntudat!

A keresztény öntudat, a keresztény ébredés lobogóját lengeti lapunk. Ide gyűjtjük a mi zászlónk alá azokat, a kiknek még van érzéke ez ország, e társadalom erkölcsi alapjai iránt. Mikor lapunk terjesztését és az előfizetéseket megújítását kérjük az új negyedév kezdetén, ezt a keresztény lobogót akarjuk erős, győzni képes és győzni akaró sereg élén látni.

Lapunk előfizetési ára:

Vidéken:
negyedévre 3 kor. 60 fill

Helyben:
házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fill

— **Körlevél.** Városov Gyula érsek O excellentiája XI. számú körlevelében közli X. Pius pápa öszentségének brévéjét, mely a hitterjesztést előmozdító papokat felhatalmazza, hogy az olvasószemeket 500 napi bucsuval elláthatják. — Elrendeli azután a Katolikus Sajtóegyesület egyházmegyei szervesését és a sajtóvasárnap megtartását. Minden évben a pünkösd utáni XVIII. vasárnapon a hívek prédikáció alkalmával a katolikus sajtó felkarolására, a katolikus újságok, könyvek pártolására és terjesztésére buzdítandók. — Közli a vallás és közoktatásügyi miniszter körrendeletét, mely intézkedik, hogy az iskolák nemzeti jelvényekkel ellátassanak. — Hozza azután a körlevél Dr. Frommer Géza, ráckevei királyi albiró kérvényét, melyben az egyházi főhatóság segítségét kéri a hasznos madarak védelmére. A főpásztor ajánló sorokkal hívja fel ezen folyamodványban foglalt tervre a papság figyelmét. Pályázat van hirdetve ezután

a cservenkai kántortanítói állásra, majd leg-ujabb, indexre került könyvek jegyzéke kö-vetkezik. Végül a miniszternek rendeletét hozza, mely megengedi, hogy a görög-pótló tanfolyam hallgatói a görög nyelvből vizs-gázhatnak.

— **Nagylelkű-alapítvány.** Schweitzer József, kalocsai kanonok, százezerkoronás alapítványt tett, melynek kamatai a fiatal papok továbbképzésére fordítandók. A nagy-lelkű kanonoknak ez nem az első nagy ala-pítvány.

— **Tízéves találkozó.** Azok, akik a kalocsai főgimnáziumban 1898-ban tettek érettségi, felkéretnek, hogy folyó év ápril. 30-án, a tízéves találkozóra Kalocsán meg-jelenni szíveskedjenek.

— **A filharmónikusok hangversenye** tegnap este zsufolásig telt színház előtt folyt le. Ugy látszik, hogy Lányi Ernő zenedei igazgatónk lelkes fáradozása nem veszt kárba s Szabadka közönsége kezd a művészi zene iránt érdeklődni. A filharmónikusok által elő-adott minden szám művésziesen szép és jó volt. Marschalkó Rózsika bájos kellemes hangjával, művészi előadásával nagy elis-merést, sűrű tapsot vivott ki, úgy hogy a hangverseny második részében a program-mot Lányi Ernő egy szerzeményével meg-toldotta. Kitünően hegedült Koller Ferenc aki nem annyira Saint Saens óriási nehézségű hangverseny művével, mint inkább a sűrű tapsok után második ráadásnak játszott Kneizel-féle bájos románcának egyszerű s hangulatos előadásával mutatta meg művészi tudását. Csak nyereség lenne, ha a művész városi zenedénk tanszékére megválasztanák.

— **A tüdőbetegekért.** A József Fő-herceg Szanatórium kulai bizottsága a kulai uri műkedvelő társaság közreműködése mellett 1908. évi április hó 20-án este 8 órakor a „Polgári Olvasó-Egylet“ összes helyiségeiben táncol egybekötött műked-velő színi-estélyt rendez. Színre kerül: Nő-kérdés. Vigjáték 1 felvonásban. Szereplő személyek: Milla Mária url., Rémai Irma url., Knefely Emma url., Rémai Magda url., Kósa Annus url., dr. Kurez Henrik. II. A fotog-rafus. Vigjáték 1 felvonásban. Szereplő sze-mélyek: Lederer Mici url., dr. Császár Ernő, Borovánszky Irénke url., Lederer Sandor. III. Izidor. Vigjáték 1 felvonásban. Szereplő személyek: Reidl János, dr. Ormay Kál-mánné urasszony, Borovánszky Géza, Csá-szár Duda.

— **Ügyvédi kamara köréből.** A sza-badkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Besze Antal mélykúti és dr. Pavlovics Ist-ván ujvidéki ügyvédek elhalálozásuk foly-tán az ügyvédek lajstromából törölte, az előbb nevezett ügyvéd irodája részére gond-nokká dr. Dávid Arthur bácsalmási, az utóbb nevezett ügyvéd irodája részére gondnokká pedig dr. Bájics Lázár ujvidéki ügyvédet rendelte ki, dr. Szilágyi Károly zombori ügyvédet saját kérelmére az ügyvédek lajstromából törölte, dr. Törzs József sza-badkai ügyvédet az ügyvédek lajstromába iktatta, végül dr. Blau Géza szabadkai ügy-védet, a szegedi kamara kerületébe való köl-tözése miatt, az ügyvédek lajstromából törölte.

— **Időjárás áprilisban.** Meteor jóslása az április hónapi időjárásról. Április hónap hátralévő esomópontjai a következő napokra esnek: 10-14-16-23-25-28-29-30, me-lyek közül legerősebb hatásuk 10, 16, 26 és 28-iki. A 10-iki hűvös espadékos, a 16-iki derült, száraz, a 25-iki espadékos, a 28-iki hűvös, napéklonok esetére hideg jellegű. Amint látjuk, április hava nem lenne ked-vezőtlen a gazdákra nézve, miután a száraz és espadékos jellegű esomópontok elég kedvezően követik egymást, bajt csak a 28-iki esomópont hozhat, mert a csomópont jellege hideg és így fagy következhetik. Husvétra szép idő ígérkezik. Fagyot a fagyos szentek nem ígérnek májusban. Nagyobb bajnak mutatkozik a mezőgazdaságra az, hogy május hava nem ígér elég esőt.

— **Ahol nem találtak sorozásra al-kalmas ifjút.** Zsabyai levelezők írja, hogy

ott a sorozás folyó hó 3., 4., és 5-én lett megtartva. A sorozás eredménye rendkívül silány, amennyiben a zsabyai járásbeli 707 felhívott hadkötelesből csak 102 énekelheti — ha ugyan tudja — azt a bizonyos nótát, hogy „Október hó 1-én be kell rukkolni.“ Megtörtént az a ritka eset is, hogy egy jó-kora község (Szajkásgyörgye) egyik korosz-tályában fegyvert bíró ifjút nem találtak.

— **A Jakabok veresége.** Szombaton este tartotta a Máv. északi főműhelyében működő önszegélyző és temetkezési egylet évi közgyűlését. Két héttel ezelőtt a nem-zetközi munkások óriási terrorizmusa meg-akadályozta a közgyűlés megtartását, miért is az egész műhely nagy érdeklődéssel né-zett ezen második közgyűlés elé s a tagok (ezerháromszáz) csaknem teljes számmal jelentek meg. A választás a hazafias mun-kások győzelmével végződött s úgy a tisz-tikarba, mint a választmányba csupa hazafias munkások jöttek be, ami a nemzetközi so-cialista munkások kizorítását jelenti. Elnök: Podolszky Béla műhelyfőnök; alelnök: Fill-korn József főművezető; pénztárnok: Skra-bák József főellenőr; ellenőrök: Csanádi Mór hivatalnok és Rosinger József esztergályos; jegyző: Spitz József géplakatos és Hrachovina Antal vizsgáló-lakatos. Megválasztott azonkívül 20 választmányi tag és 4 póttag, csupa hazafias munkások.

— **Ujtás a póstatakarékpénztárnál.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter in-tézkedett, hogy a magyar kir. póstatakarék-pénztár takarékforgalma egy új üzletformá-va, tudniillik a zárt betét-és járadék-könyvecskék intézményével kiegészítessék. A zárt betétkönyvecske lényege az, hogy a betevő az arra elhelyezett betétösszegek fel-mondásának jogáról, egy előre meghatározott föltétel teljesüléséig, önként és visszavonha-tatlanul lemond. A zárt betétkönyvekre el-helyezett betétek magasabb kamat élveze-tében részesülnek, mint a rendes betétek, mely kamattöbblet kevesebb, mint fél szá-zalék, nem lehet. A zárt betétek kamatlába ez idő szerint 3-6 százalékban állapított meg. A rendes kamatláb 3 százalék.

— **Szerencsétlenség egy hajón.** Ba-járól írják: Halálos kimeneteli szerencsét-lenség történt a napokban a Magyar Építő Részvénytársaság Nyugat nevű gőzhajóján. A hajó gépésze megparancsolta Dobai Lajos hajófűtőnek, hogy tisztogassa meg a hajó kerekeit. Dobai egy társával együtt eleget is tett a parancsnak. Hozzáfogott a kerekek tisztogatásához. A fűtők még lent foglalatoskodtak a kerekeknel, amikor a hajó gé-pésze megindította a gőzt és működésbe hozta a gépet. Alig indultak meg a gépek, Dobainak velőtrázó jalkiáltása harsogta tul a gépek dübörgését. A kerék, amelyet tisz-tított, a szó-szoros értelmében összelapította Dobait. Mire a jalkiáltásra a hajó személy-zete összefutott, Dobai már meghalt. A tel-jesen összelapított holttestet nagynehezen húzták ki a gépek kerekei közül. A rendőr-séget rögtön értesítették. A tragikus esetben megindult a vizsgálat, hogy kinek a mulasz-tása idézte elő a halálos kimeneteli balesetet.

— **Öngyilkosság a tehen árért.** Szij-gyártó Antal, éltesebb mélykúti ember el-adta a tehenét. Várta a tehenárát, de csak nem akarták neki megfizetni még kérésére sem. Emiatt annyira elkeseredett, hogy 12-én éjjel az ágyára felakasztotta magát. A vevő másnap reggel meggondolta magát, s elvitte a tehenárát Szijgyártónak. Ez azonban ak-korra már halott volt.

— **Öngyilkos szakácsné.** Vas Ferenc kereskedő szakácsnéja ma délelőtt sósavat ivott. A mentők a Mária-Valéria kórházba szállították.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemesak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevá-:-: sárlásaikat eszközlik. :-:

Bácskai bünkrónika.

Rémes gyilkosságokról adnak hírt tudósítóink. Az erkölcsök satnyulásával lábra kap az állatiasság, melyet a vallástagadók bitangosága gondosan nevel. A jó érzelmű embereknek intő példák ezek a gázságok, hogy a megkezdett szervezkedést a vallás-erkölcsök érdekében, a haza javára törhetetlen akarattal folytassák. A rémes gyilkosságokról szóló tudósításaink a következők:

Egymást gyilkolták meg.

Mélykut, április 13.

Két legény sétált e hó 12-én este Mélykut utcáin: Tubanszki Péter borbély legény és Kőrmeői István. Hogy min, azt még nem állapíthatták meg, a két legény összeszólkózott.

A szóvitának bieszkázással vetettek véget. A legények nyitott bieszkával rohantak egymásra. A bieszkázásnak első áldozata Tubanszki lett, aki sebeiben már meghalt.

De a bieszkázó társ sem marad életben; követni fogja a halálba agyonbieszkázott pajtását, aki a haláláért halállal fizetett. Kőrmeői is haldoklik a Tubanszki által rajta ejtett sebekben.

Rablógyilkosság.

Tiszakálmánfalva, április 13.

Az egész községet leirhatatlan izgalomba hozta az a hír, hogy Szekeres Albert, becsületes, jómódu gazdaember István nevű fiát, a kátyi réten, valószínűleg néhány szerb, világos nappal megtámadta és kilenc készpénzzel és két botütéssel meggyilkolta és 360 korona készpénzét elrabolta. A meggyilkolt jólelkű, vallásos ember volt, kit az egész községben szerettek.

A gyilkosságot már április hó 11-én hajthatták végre a gazemberek, de a holttestet a gyermekük keresésére indult szülők csak másnap találták meg.

A szegény fiatal ember kétségbeesetten védte magát a bestiák ellen, mert mindkét tenyere összevissza volt vagdalva, a belei ki voltak tiporva. Ilyen bestiális gyilkosság még nem történt a községben.

A lakosság elkeseredettsége leirhatatlan, s ha a gyilkosokat most megkaphatnák darabokra tépnék őket, amit bizony nagyon meg is érdemelnének.

Rheumatikus és hűtésből származó fájdalomnál a legbiztosabb és leggyorsabban ható idegerősítő és testedző szer az

ILLÉS-féle

RHEUMA-FLUID.

Számos elismerő és hálairat az egész országból. **Ara 1 kor. 50 fill.** Kapható az egyedüli készítőnél: **Illés Antal** gyógyszerárban a főposta átellenében **Szabadkán, Népbank-palota.** 323-6.

Törvényesen védve.

Az anyarozs mérgezés Belényes vidékén.

Az utóbbi időben többször foglalkozott a sajtó az anyarozs mérgezésekkel, melyek a belényesi és a vaskóhi járásban fordulnak elő. A hatóság mitsem tudott erről a veszélyes betegségekről és csak a lapok útján figyelmessé lett belügyminiszter sürgönyére indítottak meg vizsgálatot. A belényesi főszolgabíró az alispán rendelkezésére megindította a nyomozati eljárást s ennek eredményét a napokban fogja betérjeszteni az alispáni hivatalhoz.

A főszolgabíró az összes anyarozs mérgezés eseteket betérjeszti az alispánhoz s a mérgezés okát ismerteti. Észterint a múlt évben 1907. december 31-ig a belényi járásban három anyarozs mérgezés fordult elő. A folyó évben 11 eset adta elő magát, összesen tehát 14. Ezek közül kilenc eset Buntyesden, négy Bragyeten és egy Kiskóh községben.

A mérgezett egyéneket a belényi kórházba szállították be ahol közülök meggyógyult hét, javulatlan lett elbocsátva három, gyógykezelés alatt maradt három és meghalt egy négy éves leány Guller Onyiszie. A főszolgabíró kijelenti, hogy a mérgezési

esetekkel kapcsolatosan felmerült hírlapi közlemények a vizsgálat adatai szerint túlzottak, mert elsősorban is járványról szó sem lehet. Az sem igaz, hogy ez a betegség az éhínségre fokozódott nyomor következménye lenne.

A főszolgabíró elismeri, hogy Belényes vidékén rosszak a kereseti viszonyok és a lakosság nagyon szegény, azonban még sem áll az, hogy az anyarozs mérgezés a nyomor következménye. Az anyarozs mérgezés inkább a tudatlanság és a tisztatlanság következménye. Bármily szegény ugyanis a nép, azért mégis a gabonából, melyből a kenyert sítják, az anyarozs magot kiválogathatta volna. Altalában tehát a népnek nagyfokú elmaradottsága a mérgezés oka.

INNEN-ONNAN.

Tanító: Goldberger Izsák! Mondj csak nekem egy olyan magyar várost, amely J-vel kezdődik!

Izsák: Jüngyös!

Fiu: Nond tsok mámilében, o títélében edj nyul?

Mámilében: Holgas te totsko, már meg mit motjogsz?

Fiu: Hát nem ű mondto, hogy tegnap o thürvényszéknél pácban volta?

Az előkelő világ legkedveltebb és legszebb imakönyve.

HOCK JÁNOS IMAKÖNYVE

vászoni-, bőr-, bársony-, plüsch-, utánzott
• • • és valódi elefántesont kötésben. • • •

Kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtér, a Szentháromsággal szemben.

SZINHÁZ.

* **A pótidényre** az igazgatóság bérletet hirdet és pedig négy előadásra. Bérletet lehet a színház titkári hivatalában. A jogtulajdonosok joga f. hó 16-án délután lejár.

* **Szoyer Ilonka vendégszereplését** nagy érdeklődéssel várják — és mint az előjegyzésekből következtetjük, mindkét este színházunk zsufolva lesz.

* **Ujdonságok:** A pótidényben színre kerülő ujdonságok: „A dollárkirálynő” a királyszínházban nagy sikert aratott operette ujdonság. „A tanítónő” Bródy erkölcsrajza — mely a Népszínházban a 25-ik előadás felé közeledik — és felelevenítik Herve bájos zenéjű operettjét: a „Nebántsvirág”-ot.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőrmeözy Ernő. 108

Donna Eliza átvette a borítékot, s megígérte, hogy átadja Sindaconak. De hát nem is tehetett vón másként, hisz látta, hogy Fra Felice percei meg vannak számlálva.

— S ha elő a szombat, sokan fognak Fra Felicére gondolni, — beszélt tovább a barát. „Sokan fogják kérdezni, vajjon nem csapott-e be minket az öreg? Hát lehetséges az, hogy mind az öt számunk nyersen?”

Szombat este lesz a huzás Cataniában, a városház erkélyén, Donna Eliza. A szerencsekereket, s a hosszú asztalt odaviszik fel. Az urak helyet foglalnak mellette, s előlép a kis árvagyermek is. A számokat beleteszik a kerékbe, valamennyit mind, mind a kilencvenet.

S a nép ott tolong az utcán, a várakozástól fölcsigázva, zugya mint a tenger a kitoróban levő vihar előtt.

A város apraja-nagyja jelen lesz ott; sápadtan, izgatottan ácsorognak ott, alig mernek egymás szemébe nézni. Az imént még reménykedtek, most már csüggedni kezdnek. Most gondolnak csak arra, hogy ime, az öreg Fra Felice mindnyájunkat megcsalt. Senkiséb bizik benne többé.

Kihúzzák az első számot. Annyira meglepődnek, hogy nem is tudnak örülni neki. Hisz mindenki azt várta, hogy csalódnai fog bepne. Kijön a második szám is, — s ezt a hírt ott lent halálos csend fogadja. Most a harmadik szám kerül elő. Az urak odafönt nem győznek eléggé csodálkozni azon, hogy a nép mily nesztelen csendben várakozik, ácsorog az utcán. „Ma ugyan egyikük sem nyer,” — mondják majd egymás között; — „ma az államnak pompás bevétele lesz.” Most a negyedik számot húzzák ki. A tömeg ott alatt néma nyugalomban áll, s száját sem nyitja föl, hogy üdvözölje szerencsésjét. Ekkor jön ki az utolsó szám, Donna Eliza, a nép ujjongani kezd, öröm mamorában egymás karjaiba borul, sir, nevet egyszerre a szerencsésen. . . . Most már gazdag . . . az egész város gazdag . . .

Az utolsó szavaknál Donna Eliza Fra Felice feje alá hajtja karját, mert az öreg csak hörögve tudja kinyögni, amit mondani akar . . . a fej hirtelen lecsuklik. . . .

Fra Felice meghalt.

Míg Donna Eliza a haldokló Fra Felice szemét fogta le, Diamante népe összefogott mind, hogy a szegény világtalanok segítségére siessen. Nem annyira a férfiak, kik a mezői munkával voltak elfoglalva, mint inkább az asszonyok gyűltek egybe, s nagy csapatokban igyekeztek a Lucia templom felé, hogy a vakoknak vigasztalására, segítségére legyenek. Amint aztán közel négy száz főre szaporodott számuk, elhatározták, hogy maguk keresik fel a Sindacon, s beszélni fognak vele.

Betöltötték a piacteret, s bejelentették, hogy a Sindaconal kívánnak szólni. Meg is jelent a városház erkélyén, s most arra kérétek, könyörüljön ezeken a világtalan szegényeken. Barátságos, leereszkedő szépszáj ember volt. Nyájasan, jó indulattal felelt kérésekre, de ígérni, semmit sem ígért. Amit a tanács elhatározotta, ő maga semmiképp sem változtathat azon, ismételte újra.

Osakhogy az asszonyok nem akartak tárogatni, s elhatározták, hogy ott fognak várakozni a piacon. A Sindacon visszavonult szobájába, ők azonban kitartanak, s egy tapodtat sem távoznak innen, míg kérélmüket nem teljesítik.

Közben Donna Eliza is visszatért a templomból, s a városháza felé igyekezett, hogy Fra Felice végrendeletét átadja a Sindaconnak. Szívében titkos kárörömet érzett, amiért a Krisztuskép előtt nem nyert meghallgatást. Ő különben soha egy pillanatig sem hitte, hogy a szentek megsegítik Donna Micaelát.

No, hanemaz is fura kis ajándék volt, amit ott San Pasquale templomában kapott. Nemcsak hogy a szegényeknek nem fog hasznót hajtani, hanem legfeljebb csak arra lesz jó, hogy a várost még nagyobb nyomorba döntse. Azt a kis, apró pénzt is, mit ott tartogatnak a ládafiában, el fogja nyelni a lutri. A nép még kölcsönpénzen is jászik, s egyre több adóság szakad a nyakába.

A Sindacon azonnal fogadta Donna Elizát, s csakoly nyugodt, udvarias volt, mindig, pedig nem volt egy pernyi pihenése sem, egész nap zaklatták. Az asszonyok oda kint a piactéren zajongtak, a vakok meg az előszobában siránkoztak, jajgattak egyre.

Előzékenyen kérdezte meg Donna Elizától, hogy mi járatan van, mire az asszony elmesélte neki a végrendelet történetét.

A Sindacon még csak meg sem lepődött rajta.

— Hisz ez rendkívüli érdekes eset, — szólt aztán, s kinyitotta a kezét a végrendelet után. (Folyt. köv.)

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ - MUNKÁK.

Elvállal beton-csatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Keramit és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasuti indóházzal

szemben.

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-80-17

VAKOLATI KŐPOR.

Fényképezési műterem áthelyezés.

A legmodernebb fényképező műterem

Piétsch Ferenc

uj műterme a Czorda Bódog utcában saját ház. — A Dominus-féle házban (Kossuth-utca) volt alkalmatlan műtermet, a legjobb s művészi fényképezéshez szükséges világítással bíró műteremmel cseréltem föl annak a tudatában, hogy végre Szabadkán e téren is tökéleteset kell elérni s nyújtani. A műterem sötét megvilágítása helyett verőfényes megvilágításban készülnek uj műtermemben a képek. E megvilágítás az arcnak élénkebb kifejezést, az idomoknak teljességet, a képnek művészi kivitel biztosit. — Uj műtermem, melyet nagy befektetéssel építettem saját házamban, a réginél nem esik messzebb, az utca kényelmesebb, mert nem kell udvaron végig barangolni. E házban csak a műterem van, kíváncsi tekintetek nem alkalmatlankodnak. — Bár eddig is élveztem a n. é. közönség becses pártfogását, uj műtermem megnyitása alkalmával, utalva e műterem egyedül álló előnyeire, a pártfogást tisztelettel kérem. Uj műtermem már ma megnyitott a Czorda Bódog-utcai saját házamban.

Piétsch Ferenc uj, művésziesen tökéletes fényképező műterme Czorda Bódog-utca saját ház. — Kirakat az egész utcában egészen a műteremig. 364-73-2

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári képviselőisége (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

förlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

42-77

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglapirat nélkül 100 darabonként 30 fillérré kap. : : : hatók a : : :

Szabadkai Nyomda-

és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

Kőbányai palackozásu

patent angol dugaszolással ellátott legkitünőbb

KORONASÖR

kizárólag

a „Park”-Kávéházban kapható. 350-10-7

Lapunk kiadóhivatalában

kapható

keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitünően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A. Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egyletalakításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarccal. Irta Haller István. Kérdés- és feleletformában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ara 20 fillér.

Korunk sebe és a nyomor vámszedői. Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, esattanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg. Irta Huszár Károly. A Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.

